

מצבה של קלרה אמירס, המתגוררת ב- שיכון יוספטל בכפר-סבא, היה בכי רע. בעלה עזב אותה ואת ששת ילדיו, ברח לחו"ל, והשאיר את משפחתו בחוסר כל ללא מקורות פרנסה.

למזלה של קלרה היו לה שנים טובים. נדירה שממולה התגוררה משפחת תקוני, משפחת עולים מתורכיה שעלה לארץ לפני 5 שנים. מצבה של השכנה עזרה את רחמיהם של בני הנוג תקוני. האשה, שרה תקוני, עזרה לא אחת לשכנתה בכל ה- אמצעים שברשותה. לא פעם אף חילקה עימה את מנת המזון שלה. לא עבר זמן רב והסתבר כי גם בעדה, שמואל תקוני, היה מוכן לעזור לשכנה המסכנה.

כשראה כי קלרה מפחדת לישון בלילות לבדה, הזמין אותה להצטרף לביטה הנוגית שלו ושל אשתו. נסיונותיה של שרה וקוני להתנגד לרחמנות מסוג זה, נתקלו בהטפת מוסר: "אין לך לב! את לא נרחמת על אנשים." בלית ברירה הסכימה שרה לישון בשלישייה.

ל"עמורה" לא איכפת. הדברים נעשו מסובכים יותר כאשר התברר כי מתוך השתיים מעדיף הבעל דוקא את ה- שכנה הסכסית והעגלולה. הוא היה מגלה כלפיה אהבה ואילו שרה נאלצה לראות ולשתוק. יום אחד לא יכלה לשאת יותר את השינה בשלישייה. היא בלעה כדורים

שרה תקוני ובעלה 3 במיטה אחת

וניסתה להתאבד. היה זה אהר מילדיה שהצילה ברגע האחרון. כאשר גילו ילדי הנוג כי קלרה ישנה במסת הוריהם לא מתוך רחמים בלבד הם השליכו את אביהם החוצה. זרקו את חפציו וקרעו את כל תמונותיו. שמואל תקוני לא היה צריך ללכת רחוק. הוא פשוט נכנס לדלת משמול, עבר להתגורר בדירת קלרה. יום יום פוגשים שרה תקוני וילדיה את האב כשהוא עולה במדרגות ונכנס לדירה שממול לדירתם. הם לא יכלו לשאת מצב זה. לכן פנו לחברת עמידה, הסניבור לפקידת המצב המיוחד שהתהווה בינם לבין שכנתם, ביקשו כי חברת עמידה תחליף להם את הדירה. הם השלימו עם עזיבת האב, אבל הם אינם חייבים לראות ולשמע כל יום את אנפוסיו, הסניבור.

הסיפור לא שינע כל כך את פקיד חברת עמידה. "כל זה לא איכפת לי", אמר, "כל זמן שלא תשלמי לי את החוב של 3000 ל"י בעמך חייב על הדירה, לא נחליף לך אותה!"

למחרת ניסתה שרה תקוני לשפוך נפט על גופה ולהצית את עצמה. שוב היה זה אחד מבניה שהצליח להגיע הביתה בעוד מועד ולמנוע את האסון. "אמרת לי לה", סיפר הבן, "שאם תמות נישאר בלי אבא ובלי אמא. מאז אני פוחד להשאיר לבד בבית."

המיוסונים באים. לשרה תקוני אין אפשרות לשלם לחברת עמידה 3000 ל"י כדי להחליף דירה. לעומת זה, שניים מבניה משרתים בצ"ל. "מי יודע" היא אומרת, "אולי מאחד מהם יצא פעם רמט"

מי אמר לך לעשות ירדים? שאל ראש-העיר את בנימין

עידן, אב ליוו ירדים, אשר אינו מצליח להביא להם אוכל

גם בישראל אפשר לאות ברעב!

כל מי שרוצה לגלות את הגיהנום ר- לערוך סיור בחברת הרעב הישראלית מוד- מן לעיין בחיקי המכתבים הנעזרים במשר- דם של הד"ר חיים שיבא, מנהל בית- החולים תל-השומר, ואחותו עדנה מירון.

★ ★ ★

מי צריך

השתדות לב?

במשך שלושה חודשים נאספו אצל עדנה, האחות הראשית בביתן 38 בתל- השומר, מאות מכתבים שכולם מספרים על מצוקת עוני ורעב כמשפחה המבקשת עז- רה. יש עוד אלפי משפחות שאינן פונות לכתובת זו.

הד"ר שיבא הקים לפני כשנה קרן מיו- חדת לעזרת משפחות מרובות ילדים הי- נמצאות במצוקה. הוא רצה לספק למשפ- חות אלה מקורים חשמליים ומכונות כבי- סה כדי להקל על עקרות-הבית לגדל את ילדיהן. אבל תוך זמן קצר הסתבר לו שבמקום פריגידידים הוא צריך לחלק לחם, בשר וביצים.

"אינני יכול לחלק להן אוכל", אמר הד"ר שיבא, "כל מה שאני יכול לעשות הוא לבקש תרומות מהאנשים העוברים דרך תל-השומר."

משרד הסעד הפרטי של ד"ר שיבא ממר- מן בעיקר מתרומות. הנה, למשל, בא לבית-החולים לטיפול רפואי בנו של מי- יונג בריטייהודי. בתום הטיפול, כשהח- לים, הסניור לו הד"ר שיבא שאין בית- החולים גובה שכר בעד הטיפול. אבל אם יתרום מקורים ומכונות כביסה למשפחות מרובות ילדים, תתקבל תרומתו ברצון. לא מכבר התבקש שיבא להתראיין על ידי עיתונאי בקשר לעזרובם של השתלות- לב בישראל. "מדוע אתם עוסקים בענינים כל כך לא אקטואליים כמו השתלות-לב?" שאל הד"ר שיבא. "מי צריך השתלות-לב, שעה שבישראל מתים אנשים ברעב?"

★ ★ ★

דגוזה

אין זמן

לאחרונה נגמרו כספי הקרן הפרטית של הד"ר שיבא ואחותו. היה עליהם לחסל את לשכת הסעד הפרטית שלהם.

ב-11 לאוגוסט 1969 פנה הד"ר שיבא אל ראש-הממשלה, גולדה מאיר, ושטח בפניה את דאגתו החמורה לעיתין של המשפחות מרובות הילדים הנמצאות על סף הרעב בישראל. הוא ביקש את הת- ערבותה של ראש-הממשלה כדי לפתוח במלחמה נגד העוני.

במכתבו הסודי אל גולדה ביקש הד"ר שיבא שהממשלה תעניק פרמיות של 4000 ל"י ומעלה לכל משפחה המביאה לעולם את בנה הרביעי ועבור יותר ילדים.

ב-23 בספטמבר השיבה גולדה למכתבו של הד"ר שיבא. היא הומינה אותו לבוא אליה לשיחה כדי לדון בהצעותיו לעידוד היולדה ולמלחמה בעוני. אולם, הוסיפה, הפגישה תצטרך להתקיים אחרי הבחירות, כיון שהיא טרודה במלחמת הבחירות.

מאז עברו קרוב לארבעה חדשים. ראש הממשלה לא מצאה עדיין לנכון להזמין אליה את הד"ר שיבא.

כשהתבקש הד"ר שיבא, השבוע, למסור לפירסום את תוכן חליפת המכתבים שלו לבניו גולדה, המצביעה על מחוליה של הממשלה במלחמה בעוני, סרב. "ביקשו ממני", אמר, "לשמור את תוכן המכתבים בסוד."

הרעב והעוני אינם סוד. אבל עמדתה של ראש-הממשלה בענין זה היא סוד כמוס. סוד בטחוני, כנראה.

שישה מתוך אחד-עשר ילדיו של בנימין עידן, אשר אביהם אינו מצ- לוח להביאם ולהאכילם ממסורתו המצומצמת. כאשר פנה אל ראש עיריית הרצליה בבקשת עזרה, קיבל את התשובה: "מי אמר לך לעשות ירדים?"

הרעבים

בנימין עידן, פועל פשוט בן 45, עלה מטוניס לישראל לפני 21 שנה. כיום הוא אב ל-11 ילדים, שהקטנים בהם הם תאומים בני שש וחצי והגדול הוא ילד בן 18. הוא מתגורר בהרצליה בשיכון שביב. השבוע הרים בנימין עידן קול זע- קה: "מצבי קשה עד לאיש! לירי רעבים!"

בחוק, ליד ביתו של עידן, ירד גשם והשתוללה הרוח. אבל ילדיו של עידן הת- רוצצו לפני הבית עירומים למחצה. "אין לי כסף לקנות בגדים לילדים", אמר בנימין, "אין לי כסף לקנות להם אוכל, מלבד לחם ומרגרינה."

שניים מילדיו של בנימין עידן הם ילדים מפגרים. אחד מהם מחזיק בדרך קבע את ידיו מעל ראשו. "הוא היה מאושפז שנתיים במוסד נוחמה בכפר-סבא", מסביר האב, "החזיקו אותו שם כשידיו קשורות מעל ראשו. כאשר החזרנו אותו הביתה הוא ממשיך מאז להחזיק את הידיים למעלה, כאילו היו קשורות."

בנימין עידן מרחיח קרוב ל-400 ל"י לחודש מעבודתו כפועל פשוט. בכסף זה הוא חייב לפרנס 13 נפשות. לפני שבוע פנה בנימין לראש עיריית הרצליה החדש, ביקש ממנו עזרה ותמיכה. הוא חזר מה- פגישה מאוכזב ומיואש.

"אתם יודעים מה אמר לי ראש-העיר?" התמרמר. "הוא שאל אותי: 'מי אמר לך לעשות ירדים? אתה חי על חשבון המדינה. אתה חי כמו במצרים. אל תבוא יותר אלי, אין לך מה לעשות כאן. אם תבוא עוד פעם, אומץ את המשטרה!'"

★ ★ ★

חצי קילו בשר ל-15 נפשות

בנימין עידן אינו מיקרה חריג. כמוהו חיות בישראל אלפי משפחות על סף הרעב. ברובן הגדול אלו הן משפחות מרו- בות ילדים. רוצים דוגמאות? בבקשה:

● שער משה בן-משה, הוא ראש משפחה המונה 15 נפשות. הוא פועל חקלאי המת- גורר בבני עיש שבעמק שורק. הוא מרוויח 450 ל"י לחודש. רוב ילדיו מונחים ומחוס- די טיפול. מצב בריאותו של האב נמצא בשפל, וצפויה לו סכנה שיפסיק לעבוד. ● מרדכי אברגיל מאופקים, הוא אב ל-

כ"ל? האם למענם לא יכולה עמידה ל- החליף את הדירה. האם חיינו צריכים להיות גיהנום?"

בינתיים כבר הגיע הסיפור לאונייה של מיסיונרים, שביקרו בדירתה של שרה, הציעו לה לעזור לה במציאת דירה חדשה.

אם תסכים להתנצר. שרה טרם השיבה להם. אבל אם לא ימצא עבורה פתרון, ספק אם תזכה אותם בפעם הבאה.